Akciju sabiedrība „Latvenergo”
Vien. reģ. Nr. 40003032949
Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija
Tālr. (+371) 67728222,
www.latvenergo.lv, info@latvenergo.lv

Rīgā

Datumu skatīt dokumenta paraksta laika zīmogā.
Nr. 2026-01VD00-19/1602

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija
Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013

Par noteikumu projektu

AS “Latvenergo” ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – regulators) lēmuma projektu “Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem” un novērtē Regulatora mērķi pilnveidot galalietotājiem sniedzamās informācijas regulējumu. Vienlaikus AS “Latvenergo” sniedz turpmāk izklāstītos priekšlikumus un komentārus par atsevišķām Noteikumu projekta normām, lai nodrošinātu regulējuma praktisku piemērojamību un atbilstību Latvijas enerģijas tirgus specifikai.

Aicinām Regulatoru kritiski izvērtēt nepieciešamību nacionālajā regulējumā iekļaut visas ES direktīvās paredzētās informācijas sniegšanas prasības. Direktīvu prasību pārņemšanā būtu jāņem vērā nacionālais tirgus regulējuma ietvars, izvairoties no tādu prasību formālas pārņemšanas, kur informācija jau ir pieejama citur, nesniedz lietotājiem būtisku papildu ieguvumu vai rada nesamērīgu administratīvo slogu. Vienlaikus jāņem vērā, ka gan elektroenerģijas, gan dabasgāzes tirgus Latvijā ir attīstīti un ilgstoši funkcionējoši tirgi, kuros lietotājiem ir uzkrāta būtiska pieredze un izpratne par enerģijas iegādi, tirgotāju maiņu un norēķinu kārtību. Turklāt jau šobrīd rēķinos ietvertās informācijas apjoms ir ievērojams, un papildu informācijas iekļaušana var samazināt rēķinu pārskatāmību un apgrūtināt lietotājiem būtiskākās informācijas uztveri. Tādēļ regulējuma pilnveidošanai būtu jābalstās uz lietotāju faktiskajām vajadzībām un prasību lietderības izvērtējumu Latvijas apstākļos.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, aicinām pārskatīt atsevišķas noteikumu projekta prasības un izsakām šādus priekšlikumus noteikumu projekta redakcijai.

1. Rosinām 3.10. apakšpunktu izteikt šādā redakcijā:

"3.10. elektroenerģijas tirdzniecības līguma vai elektroenerģijas tirdzniecības produkta termiņu;"

AS "Latvenergo" elektroenerģijas tirdzniecības līgumi ir beztermiņa, savukārt uz noteiktu termiņu tiek piedāvāti atsevišķi elektroenerģijas tirdzniecības produkti. Līdz ar to prasība rēķinā norādīt tikai līguma termiņu neatspoguļo faktisko komercpraksi un var radīt maldinošu priekšstatu lietotājiem gadījumos, kad līgums ir beztermiņa, bet izvēlētajam produktam ir noteikts darbības periods. Tādēļ būtu lietderīgi prasību attiecināt arī uz elektroenerģijas tirdzniecības produkta termiņu.

2. Rosinām svītrot 3.11. apakšpunktā vārdus:

"un šā faktiskā elektroenerģijas patēriņa grafisku salīdzinājumu ar galalietotāja elektroenerģijas patēriņu šajā pašā periodā iepriekšējā gadā".

Šāda informācija jau šobrīd klientam ir pieejama *Elektrum* pašapkalpošanās portālā, kur patēriņa dati ir pārskatāmi un analizējami daudz ērtākā un detalizētākā formā nekā rēķinā. Vienlaikus papildu grafiskās informācijas iekļaušana rēķinā palielinātu tā apjomu un sarežģītību, mazinot rēķina pārskatāmību un apgrūtinot lietotājiem būtiskākās informācijas uztveri. Jāņem vērā, ka šādas prasības izpildei būtu nepieciešami IT sistēmu pilnveidojumi un papildu izstrādes darbi. Ņemot vērā, ka informācija jau ir pieejama citos klientiem ērtāk izmantojamos kanālos, kā arī pašreiz spēkā esošos valdības noteiktos ierobežojumus jaunu IT pakalpojumu iepirkšanai, prasība nav uzskatāma par samērīgu attiecībā pret tās sniegto pievienoto vērtību lietotājiem. Tādēļ aicinām saglabāt prasību sniegt informāciju par faktisko elektroenerģijas patēriņu, bet neparedzēt pienākumu rēķinā ietvert tā grafisku salīdzinājumu ar iepriekšējo gadu.

3. Rosinām svītrot 3.13. apakšpunktu.

Klientiem galalietotāja tirgotāja maiņas kods vai galalietotāja objekta unikālais identifikācijas kods ikdienā nav praktiski izmantojama informācija. Tirgotāja maiņas process ir standartizēts un tiek īstenots sadarbībā starp jauno tirgotāju un sadales sistēmas operatoru, tādēļ lietotājam nav nepieciešams zināt vai izmantot šos identifikatorus procesa nodrošināšanai. Turklāt gadījumos, kad attiecīgā informācija ir nepieciešama, to iespējams iegūt no tirgotāja vai sadales sistēmas operatora, kā arī citos klientu apkalpošanas kanālos. Līdz ar to prasība šo informāciju ietvert visos rēķinos palielina sniedzamās informācijas apjomu, neuzlabojot lietotāju informētību vai iespējas efektīvāk izmantot elektroenerģijas tirgus pakalpojumus.

4. Rosinām svītrot 3.15. apakšpunktu.

Informācija par tirgotāja maiņas iespējām ir plaši pieejama gan tirgotāju un sadales sistēmas operatora tīmekļvietnēs, gan citos publiski pieejamos informācijas avotos. Latvijas elektroenerģijas tirgus ir attīstīts un ilgstoši funkcionējošs tirgus, kurā lietotājiem jau ir izveidojusies izpratne par iespējām izvēlēties un mainīt tirgotāju. Šādas informācijas regulāra iekļaušana rēķinos nesniedz būtisku papildu pievienoto vērtību lietotājiem. Šāda veida informatīvi skaidrojumi varētu būt pamatoti agrīnā tirgus attīstības stadijā, taču pašreizējos tirgus apstākļos tie nav nepieciešami kā obligāts rēķina saturs.

5. Noteikumu projekta 3.16. punkts paredz rēķinā iekļaut informāciju par regulatora tīmekļvietni, kurā publicēta informācija par apliecinātajiem elektroenerģijas cenu salīdzināšanas rīkiem. Aicinām Regulatoru nodrošināt regulāru uzraudzību pār apliecinātajos elektroenerģijas cenu salīdzināšanas rīkos publicētās informācijas kvalitāti, aktualitāti un atbilstību tirgotāju faktiskajiem piedāvājumiem, jo praksē ir novērotas situācijas, kad cenu salīdzināšanas rīkā pieejamā informācija pilnībā neatspoguļo tirgotāju aktuālos produktus vai to nosacījumus. Tādēļ, lai šie rīki sasniegtu savu mērķi un sniegtu lietotājiem uzticamu pamatu lēmumu pieņemšanai, būtiska ir regulāra datu kvalitātes kontrole un uzraudzība.

6. Lūdzam skaidrot, kas noteikumu projekta izpratnē ir "vienotais kontaktpunkts" un kāda konkrēta institūcija vai pakalpojums ar to tiek saprasts. Ja ar vienoto kontaktpunktu ir domāta institūcija, kas sniedz informāciju un palīdzību patērētājiem strīdu vai enerģijas tirgus jautājumos, piemēram, PTAC vai cita institūcija, aicinām izvērtēt iespēju šo informāciju apvienot ar 3.14. apakšpunktā paredzēto prasību par informāciju attiecībā uz domstarpību un ārpustiesas strīdu izšķiršanas iespējām.

7. Ievērojot jau 1.priekšlikumā minēto, aicinām 4.9. apakšpunktu izteikt šādā redakcijā:

"4.9. elektroenerģijas tirdzniecības līguma vai elektroenerģijas tirdzniecības produkta termiņu;".

8. Rosinām svītrot 7. un 8. punkta pēdējos teikumus:

"Informāciju par elektroenerģijas izcelsmi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi."

un

"Informāciju par elektroenerģijas ražošanas ietekmi uz vidi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi."

Vairumā gadījumu tirgotāja produktu portfelī piegādātās elektroenerģijas izcelsmes struktūra un ar to saistītā ietekme uz vidi ir vienāda visiem produktiem, tādēļ šādas informācijas sagatavošana un publicēšana katram produktam atsevišķi nav būtiska noderīga klientam. Izņēmums ir produkti, kuru ietvaros tiek piedāvāta elektroenerģija ar īpašām izcelsmes pazīmēm, piemēram, no atjaunīgajiem energoresursiem apliecināta elektroenerģija. Šādos gadījumos informācija par elektroenerģijas izcelsmi un tās ietekmi uz vidi jau tiek sniegta konkrētā produkta aprakstā un mārketinga materiālos. Tādēļ aicinām saglabāt prasību sniegt informāciju par elektroenerģijas izcelsmi un ietekmi uz vidi kopumā, bet neparedzēt pienākumu to detalizēt katram tirgotāja produktam atsevišķi.

9. Lūdzam precizēt 10.6. apakšpunktu, ņemot vērā praksē pieejami risinājumu, kurā galalietotājs (juridiska persona) par sistēmas pakalpojumiem norēķinās tieši ar sistēmas operatoru saskaņā ar noslēgto sistēmas pakalpojumu līgumu.

Noteikumu projekta redakcija paredz pienākumu rēķinā norādīt maksu par sistēmas pakalpojumiem un to vienības vērtību, taču ne vienmēr šāda informācija tiek iekļauta tirgotāja izrakstītajā rēķinā. Daļai juridisko personu tiek piemērots divu līgumu modelis, kurā norēķini par dabasgāzi un sistēmas pakalpojumiem tiek veikti atsevišķi. Lai izvairītos no interpretācijas neskaidrībām un prasības piemērošanas gadījumiem, kad tirgotājs objektīvi nenodrošina norēķinus par sistēmas pakalpojumiem, aicinām 10.6. apakšpunktā skaidri paredzēt, ka prasība attiecas tikai uz gadījumiem, kad sistēmas pakalpojumu maksa tiek iekļauta tirgotāja izrakstītajā rēķinā.

10. Noteikumu projekta 10.10., 10.11., 10.13., 10.16., 10.19., 11.6. un 11.9. punktos aicinām veikt analoģiskus grozījumus tiem, kas ietverti iepriekš minētajos AS "Latvenergo" priekšlikumos attiecībā uz atbilstošajiem noteikumu projekta punktiem.

Minētajos punktos ietvertās prasības pēc būtības ir analogas iepriekš aplūkotajām prasībām elektroenerģijas jomā, tādēļ, nodrošinot regulējuma konsekvenci un vienveidīgu pieeju elektroenerģijas un dabasgāzes tirgos, aicinām piemērot identiskus precizējumus arī attiecīgajiem noteikumu projekta punktiem.

11. Aicinām svītrot 20. punktu.

Tirdzniecības produkta, cenas vai atlaides izmaiņas ir līgumiskas attiecības regulējošs jautājums, par kuru klienti tiek informēti līgumā noteiktajā kārtībā, izmantojot tiešus saziņas kanālus. Rēķins primāri ir norēķinu dokuments, un tas nav piemērotākais instruments informācijas sniegšanai par nākotnē plānotām līgumisko nosacījumu izmaiņām. Turklāt informēšana atsevišķā paziņojumā ļauj klientam sniegt pilnīgāku un detalizētāku informāciju nekā rēķina ietvaros.

12. Lūdzam noteikt vēlāku noteikumu spēkā stāšanās termiņu.

Noteikumu projektā paredzēto prasību ieviešana prasa izmaiņas tirgotāju IT sistēmās, klientu pašapkalpošanās risinājumos un rēķinu sagatavošanas procesos. Daļai prasību, jo īpaši tām, kas saistītas ar papildu datu un grafiskās informācijas attēlošanu, nepieciešami būtiski sistēmu pilnveidojumi, testēšana un ieviešana. Vienlaikus jāņem vērā šobrīd spēkā esošie ierobežojumi jaunu IT izstrāžu veikšanai. Tādēļ noteikumu projektā paredzētais spēkā stāšanās termiņš nav pietiekams, un aicinām paredzēt garāku pārejas periodu, lai tirgus dalībnieki varētu kvalitatīvi ieviest jaunās prasības.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Attīstības direktore Ilvija Boreiko

Jānis Bunkovskis 67728375, 25495178